

PREMOŠĆIVANJE RAZDVOJENOSTI

**STRATEGIJA
KULTURNOG RAZVOJA
MOSTARA
2018-2026**

MOSTAR, 17/9/2018

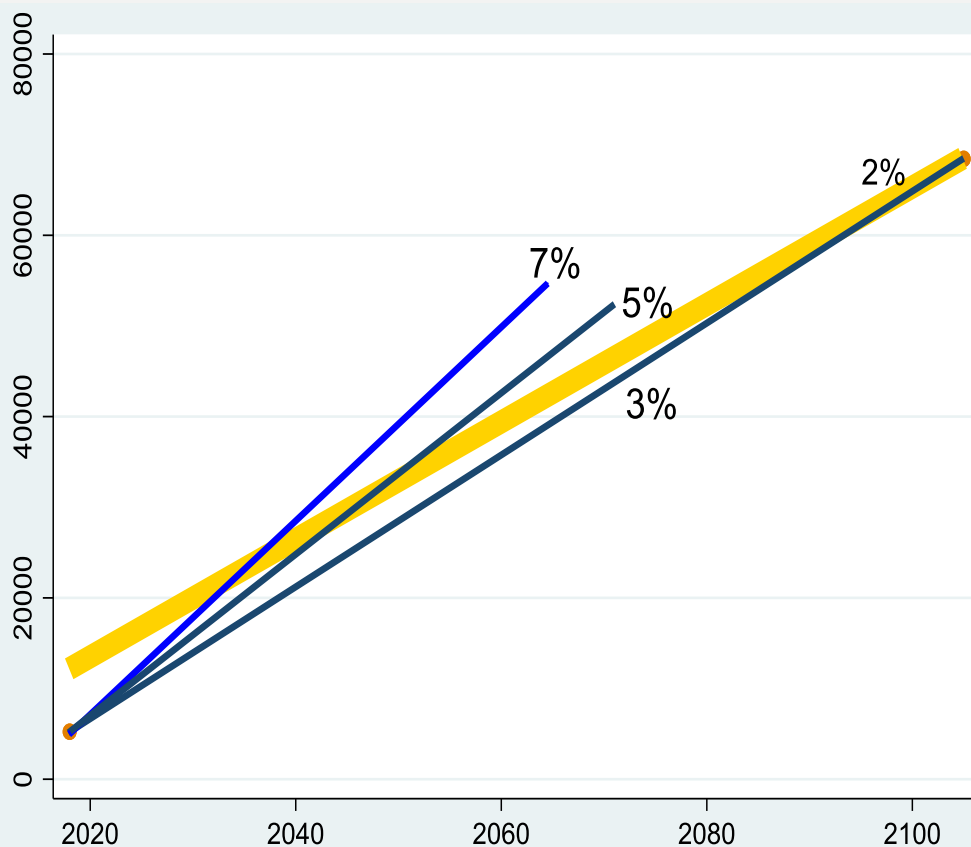
PREGLED PREZENTACIJE

- Uvod
- Prikaz izrade Strategije
- Naredni koraci

UVOD: ŠTO ĆE NAM STRATEGIJA?

Strategija je svjetiljka

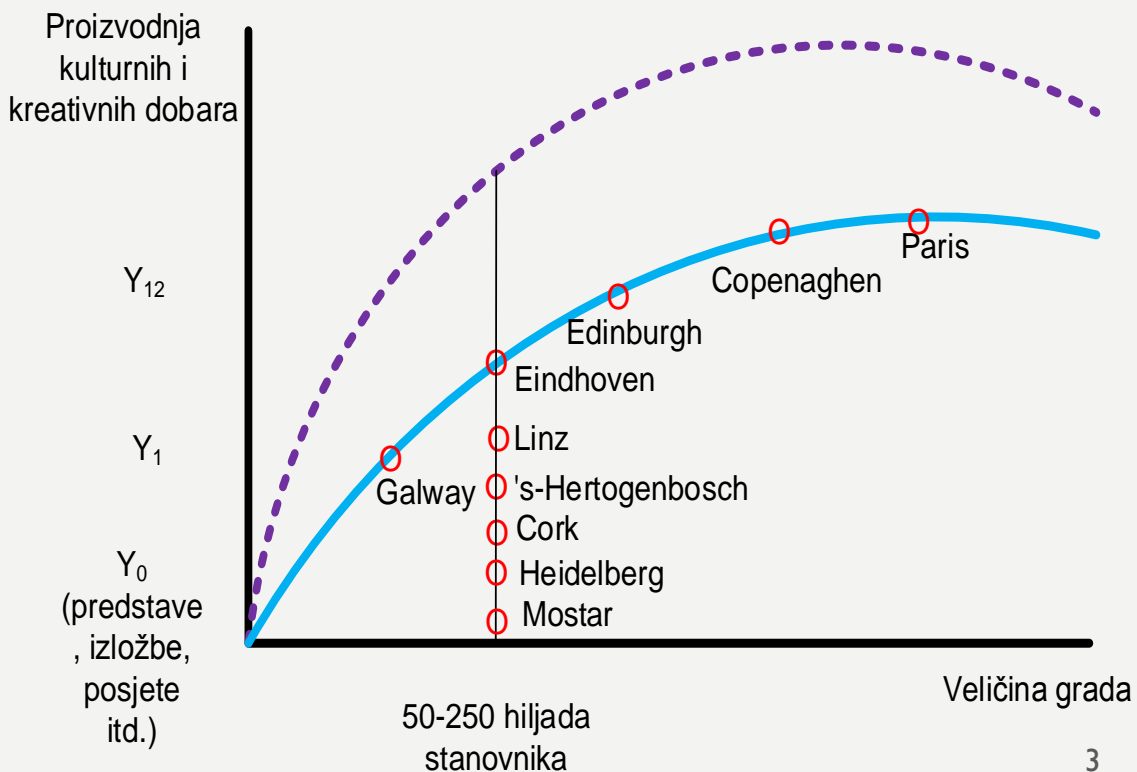
(kako sa staze od 3% preći na stazu od 7% i osigurati bolji život stanovništva)

Strategija kulture:

(i) **stvara uvjete** u kojima kultura može cvasti a kreativni pojedinci ostvarivati svoj potencijal

(ii) definira **model upravljanja kulturom**.

- Veliki problem: **tretman kulture u bh. društvu**
 - *Strategija kulturne politike BiH 2008.*
 - usvojena na razini BiH, koja je nadležna samo za poslove koordinacije i usklađivanja politika
 - *Strategije kulturne politike u Bosni i Hercegovini s produljenim rokom za razdoblje 2017.-2018.*
 - *Strategija razvitka Hercegovačko-Neretvanske Županije za razdoblje 2017.-2020.* donesena 23. 3. 2017.
 - ima 3 strateška pravca djelovanja, prvi je “Povećanje proizvodnje i zaposlenosti uz valorizaciju prirodne i kulturne baštine”
 - HNŽ/K **nema akcionog plana** za provođenje svoje strategije razvoja
 - Grad Mostar
 - u procjepu: strategiju kulture ima država, koja nije nadležna, a nema HNK/Ž, koji je nadležan za kulturu
 - čini za kulturu puno više no što ima nadležnosti (30 KM p. c. godišnje)
- Građani Mostara su razvili svoju definiciju kulture:
 - “Kultura je ono što smo i što činimo; obuhvaća mnoštvo naših aktivnosti i akcija kojima želimo preobraziti grad u onaj koji će biti poseban, jedinstven i prepoznatljiv po inovativnom premošćivanju razdvojenosti.”

UNESCO O MOSTARU

“S ‘oživljenjem’ Starog mosta i njegovog okruženja **simbolička moć i značaj grada Mostara – iznimnog i univerzalnog simbola suživota zajednica različitih kulturnih, etničkih i religijskih podrijetala** – učvršćuje se i jača, temeljem neograničenih napora ljudske solidarnosti u potrazi za mirom i snažnom suradnjom unatoč golemim nedaćama.”
(UNESCO, 2005)

Naše vrijednosti

- poštivanje
- pristup
- partnerstvo

Naša vizija

Do 2026. Mostar će postati poznat po svojoj inovativnoj, poduzetničkoj, otvorenoj, propitkivačkoj i uzbudljivoj kulturi zasnovanoj na snažnom fokusom na mlade. Obnovom kroz kulturu Mostar će postati globalni centar mostarstva.

Naši ciljevi

- Jačanje kulture u javnom prostoru
- Poticanje inovativnog razvoja kulture
- Jačanje prepoznatljivosti kulture

Kritični faktori našeg uspjeha

1. efikasnost kulturnih institucija
2. podrška od građana
3. investicije u kulturu
4. obrazovanje građana
5. kolegijalnost umjetnika

Mostar 2018

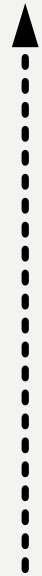
Naša načela

- Otvoren
- Ambiciozan
- Poduzetan
- Inovativan
- Učinkovit
- Kreatehnikan
- Transparentan
- Neoglušiv
- Otporan

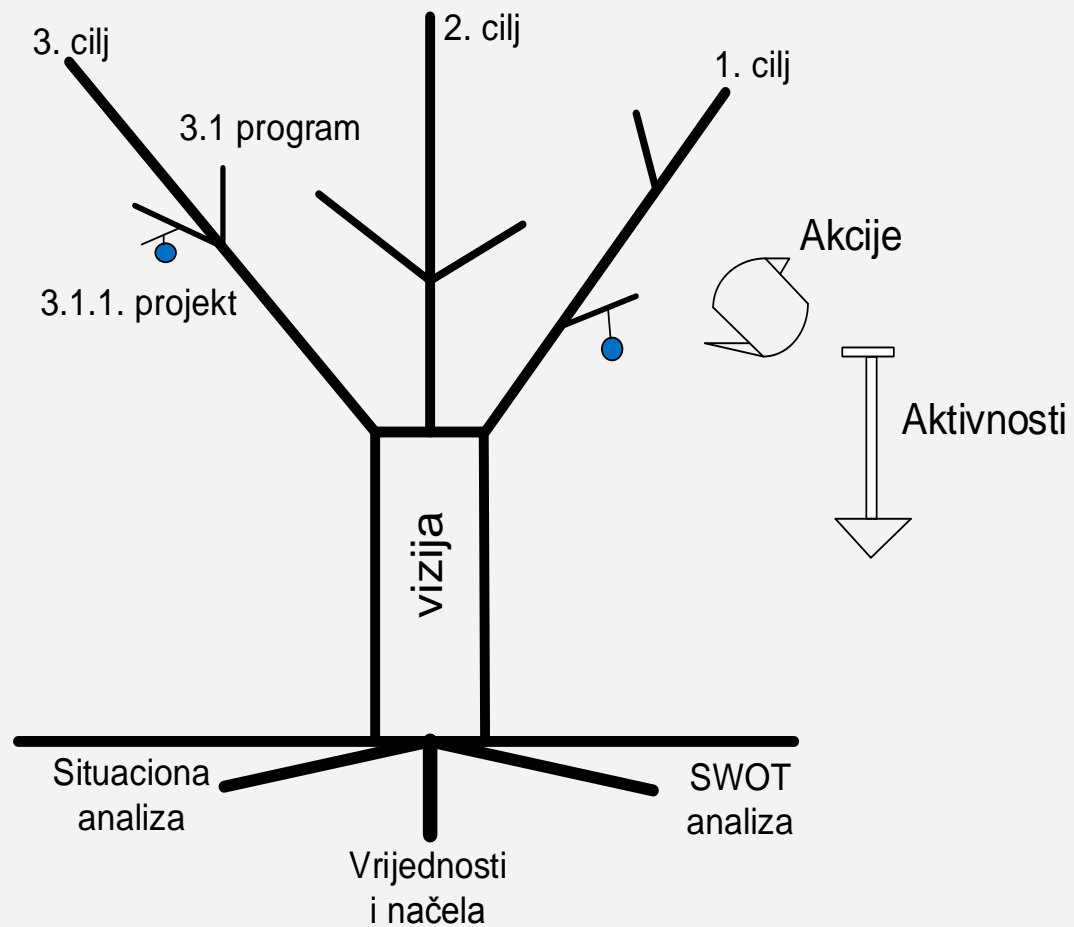
Prikaz izrade strategije

- Online anketa građana Mostara:
 - (sudjelovao 871 građanin (žene 65.1%, učenici i studenti 53.0%, mladi 49.3%):
 - 72.3% smatra da nema dovoljno kulturnih događaja
 - 41.4% je djelomično zadovoljno kulturnim događajima
 - 80% drži da nema dovoljno programa za sve skupine
 - 57% drži da najviše nedostaju programi za uzrast 16-25 godina
 - glazba (36.5%) i kazalište (29.4%) su najistaknutija područja kulture
 - najviše potpuno zadovoljnih s HDHS Kosača i HNK
 - najviše potpuno nezadovoljnih s KC Mostar Sjever i Dom kulture Blagaj
 - najviše nezadovoljno arhitekturom
 - 82.3% se o kulturnim događajima informira preko interneta
 - 72.2% bi ih više posjećivalo kulturne događaje kad bi im sadržaji više odgovarali
 - 68.8% podržava kandidaturu za Europsku prijestolnicu kulture

MOSTAR
2026

MOSTAR
2018

PRIKAZ IZRADE STRATEGIJE

Proces trajao 12 mjeseci

U I. fazi ('ono što je ispod zemlje' tj. prikazuje ukorijenjenost Strategije)

- provedena situaciona analiza,
- SWOT analiza i
- gap analizu i
- ustanovljene vrijednosti i načela

U II. fazi (deblo i krošnja) ustanovljeni:

- vizija
- ciljevi
- akcije, aktivnosti,
- programi i projekti.

Prikaz izrade strategije

Koraci:

1. Pripremiti situacionu (dijagnostičku) analizu
2. Provesti SWOT i Gap analizu
3. Utvrditi vrijednosti i načela
4. Formulirati viziju razvoja
5. Ustanoviti ciljeve kulturnog razvoja
6. Ustanoviti aktivnosti, programe i projekte
7. Pripremiti akcioni plan provođenja Strategije

- 2 Online ankete

- 6 radionica: 3.3; 11.4; 14.5; 11.6; 9.7; 17.9

- Posjete školama

- Konsultacije

Prikaz izrade strategije (SWOT analiza)

Prednosti:

- Razvijen politički, administrativni, obrazovni, kulturni i znanstveni centar regije
- Velika populacija srednjoškolaca, studenata i nastavnika
- Relativno visok stupanj civilne zaštite i sigurnosti građana
- Kulturno-povijesna (pod zaštitom UNESCO-a) i materijalna baština
- Tradicionalne sportske manifestacije (skokovi s mosta)

Mogućnosti

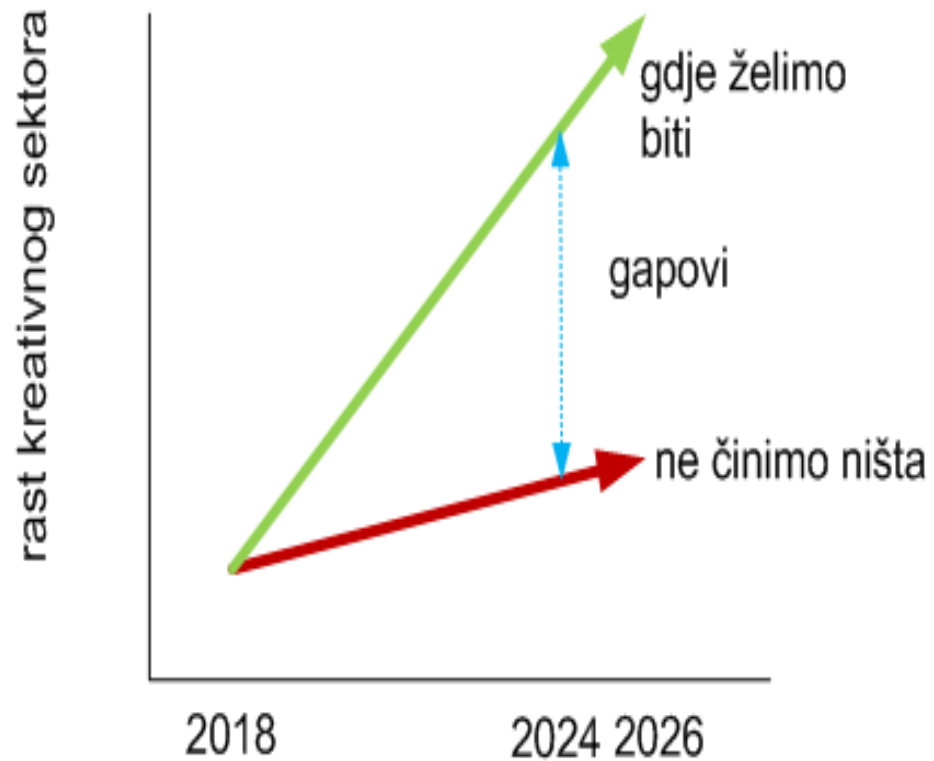
- Javno-privatno partnerstvo (zračna luka, neiskorišteni poslovni prostori itd.)
- Globalizacija djelatnosti (zračni promet, e-uprava) i osoblja (EU programi povećanja poduzetničkih i inovacijskih kapaciteta; međunarodna razvojna partnerstava npr. gradovi – mentori, programi obrazovanja s partnerskim fakultetima)
- Suradnja s dijasporom

Slabosti

- Nizak kapacitet javnih institucija za pripremu projekata i privlačenje vanbudžetskih resursa
- Alarmantno male površine pod zelenilom
- Većina predškolske djece nije uključena u vrtiće i nema pristupa predškolskom odgoju

Prijetnje

- Politička nestabilnost
- Odliv stanovništva
- Devastacija prirodnih resursa
- Veliki broj građana u stanju socijalne isključenosti s prijetnjom siromaštva (i živi u neadekvatnim stambenim uvjetima)

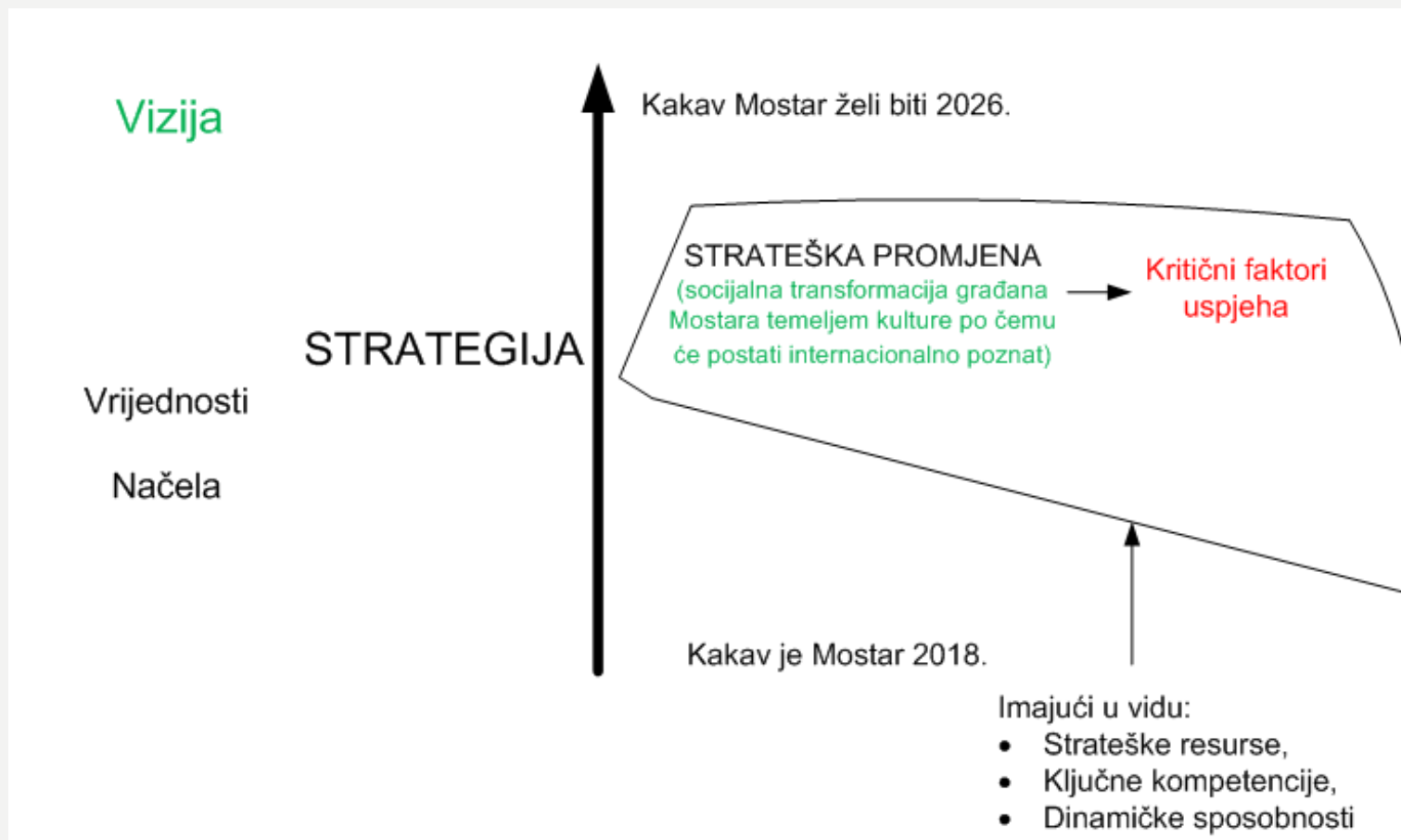
GAP ANALIZA

GAP je razlika (i) onoga što postizemo sada i (ii) onoga što bismo mogli/željeli postići

STABLO odlučivanja:

- pojavni uzroci gapova
- korijenski uzroci gapova

Prikaz izrade strategije

Prikaz izrade strategije

- **3P (vrijednosti kojih se pridržavamo 24 sata dnevno, 365 dana godišnje):**

I. POŠTIVANJE RAZLIČITOSTI

1. Poštivanje i razvoj kulturne, etničke, religijske i dr. raznovrsnosti
2. Poštivanje i razvoj kulturne baštine
3. Poštivanje prošlosti i na tom temelju građenje budućnosti

2. PARTICIPATIVNOST GRAĐANA

1. poticanje na sudjelovanje što većeg broja građana u stvaranju kulturnih dobara
2. poticanje uključivanja i svih građana u potrošnji kulturnih dobara

3. PARTNERSTVO U PROJEKTIMA

1. Partnerstvo javnog, privatnog i civilnog sektora
2. Partnerstvo domaćih, regionalnih, nacionalnih i internacionalnih aktera
3. Partnerstvo gradova-susjeda

Prikaz izrade strategije

R. br.	Vrsta sidra (načela)	Zašto koristimo sidro (načelo)
1	Otvoren	Privlači i zadržava
2	Ambiciozan	Čini aktivnim
3	Poduzetan	Podržava kreativne
4	Inovativan	Podržava novine
5	Učinkovit	Koristi resurse učinkovito
6	Kreatehnikan	Kombinira kreativnost i tehnologiju
7	Transparentan	Svi su informirani
8	Neoglušiv	Reagira na komentare
9	Otporan	Čuva od negativnog

Prikaz izrade strategije

- Vizija razvoja kulture Mostara (na temelju najvećeg broja glasova građana Mostara):
 - „Mostar će do 2026. biti kulturno vibrantan, prosperitetan i prestižan grad za življenje, djelovanje i posjećivanje”
 - Viziju će biti realizirana kroz tri cilja:
 - 1. Jačanje kulture u javnom prostoru,
 - 2. Poticanje inovativnog razvoja kulture i
 - 3. Jačanje prepoznatljivosti kulture.
 - Vizija i ciljevi će se realizirati kroz 17 programa sa 58 projekata

Naredni koraci

- Formirati JUKRA
 - Jedinica za upravljanje kulturnim razvojem
 - Izvršni organ (predstavnici gradske uprave; aktualni zaposlenici)
 - Skupština (predstavnici javnog, civilnog i privatnog sektora)

Naredni koraci

- Šta JUKRA treba raditi:
 - Sagledati prostorne, financijske, tehničke, umjetničke i dr. aspekte realizacije projekata
 - Napraviti dinamički plan realizacije projekata po godinama (2018, 2019 itd.)
 - Izvršni organ: minimalno jedan sastanak tjedno
 - Skupština: minimalno jedan sastanak mjesečno

Naredni koraci

- Podastrijeti aplikaciju za mrežu kreativnih gradova UNESCO-a
- Mreža kreativnih gradova UNESCO-a (UNESCO Creative Cities Network, UCCN)
 - formirana 2004.
 - okuplja gradove s kreativnošću kao strateškim faktorom održivog urbanog razvoja
 - ima 180 članova iz 72 zemlje
 - pokriva 7 kreativnih područja
 - Obrt i folk umjetnost
 - Dizajn
 - Film
 - Gastronomija
 - Literatura
 - Muzika
 - Medijska umjetnost (media arts)
- Treba podastrijeti aplikaciju i realan plan sa specifičnim projektima za naredne četiri godine
- Poziv svake druge godine; naredni 2019.
- Balkan ima jedan grad: Bitola (film)

Naredni koraci

- Formirati Zakladu
 - 76% građana podržava osnivanje Zaklade za kulturu
 - 55% građana bi postalo članom Zaklade, 26% nije sigurno, ne bi 19%